

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

การต่อยอดพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้
ภายใต้โครงการ Innovation For Thai Education (IFTE)
นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ประเภท ครูผู้สอน

L-C-S MODEL

“เรื่องเล่ามีชีวิต สู่ภาคคุณธรรม”

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ฐานชุมชนเชิงรุก
เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนและส่งเสริม Soft Power
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

นางสาวกัญติยา โนภาส

โรงเรียนบ้านหนองยางโค
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

คำนำ

รายงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เรื่อง L-C-S MODEL : “เรื่องเล่ามีชีวิต สุ่มคฤศก์ตัวจิ๋ว” นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ฐานชุมชนเชิงรุก เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนและส่งเสริม Soft Power ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นผลงานประกอบการคัดเลือกนวัตกรรมการศึกษาตามโครงการ Best IFTE (Best Innovation For Thai Education) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองยางโคก ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากบริบทจริงของชุมชน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) และกระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน อันนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และการส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรม (Soft Power) ของท้องถิ่น

นวัตกรรมนี้เกิดจากการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนรู้อของผู้เรียน ซึ่งพบว่านักเรียนยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองยางโคก ไม่สามารถอธิบายหรือถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชนได้ แม้จะอาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกันจึงได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ L-C-S MODEL ประกอบด้วย L: Local Inquiry (เรียนรู้จากชุมชน), C: Creative Communication (สื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์) และ S: Soft Power & Share (ถ่ายทอดคุณค่าชุมชนผ่านบทบาท “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว”) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลงมือปฏิบัติ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความหมาย

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานนวัตกรรมฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้สนใจในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถนำแนวคิดและกระบวนการของ L-C-S MODEL ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนและส่งเสริมคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

นางสาวกันติยา โนภาส
ครูโรงเรียนบ้านหนองยางโคก

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
องค์ประกอบที่ 1 ด้านความสำคัญของรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	
ความเป็นมาและสภาพปัญหา	1
แนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา	3
กรอบแนวคิดในการพัฒนา	5
ประโยชน์/ความสำคัญ	7
องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	
วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา	9
หลักการทฤษฎีแนวคิดการพัฒนา	10
การออกแบบแนวทางการพัฒนา	11
การมีส่วนร่วมในการพัฒนา	13
การนำไปใช้	15
การประเมินและการปรับปรุง	16
องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	
3.1 ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา	17
ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	17
มีการดำเนินการบริหารจัดการของสถานศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องและประเมินผล	19
อย่างเป็นระบบ	
การมีเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	21
การยอมรับที่มีต่อสถานศึกษา	22
3.2 ผลที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอน	24
การออกแบบการจัดการเรียนรู้	24
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	26
การพัฒนาสื่อการเรียนรู้	29
การวัดและประเมินผล	30

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
3.3 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	32
ผู้เรียนมีผลการพัฒนาที่เกิดจากการใช้นวัตกรรม	32
การขยายผล	34
การขยายผล/การใช้นวัตกรรมการศึกษา	34
บรรณานุกรม	ง

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การต่อยอดพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ (ครูผู้สอน)
ภายใต้โครงการ Innovation For Thai Education (IFTE) นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ตามบริบทของพื้นที่จังหวัดลำพูน

ชื่อนวัตกรรม	L-C-S MODEL : “เรื่องเล่ามีชีวิต สู้มคฺเทศก์ตัวจิ๋ว” นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ฐานชุมชนเชิงรุก เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนและส่งเสริม Soft Power ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ประเภทนวัตกรรม	นวัตกรรมพัฒนาทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ความสนใจ ความต้องการ ของผู้เรียน ตลาดงาน และ Soft Power
นวัตกรรมด้าน	การจัดการเรียนรู้ (ครูผู้สอน)
ผู้จัดทำ	นางสาวกันติยา โนภาศ ครูโรงเรียนบ้านหนองยางโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมลำพูน เขต 1

องค์ประกอบที่ 1 ด้านความสำคัญของรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

1. ความเป็นมาและสภาพปัญหา

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษามีได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ตามสาระการเรียนรู้เท่านั้น หากแต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เพื่อให้สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา สื่อสาร ทำงานร่วมกับผู้อื่น และประยุกต์ใช้ความรู้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่มุ่งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและเห็นคุณค่าของท้องถิ่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาพลเมืองที่มีคุณภาพและมีจิตสำนึกรักบ้านเกิด

รายวิชาประวัติศาสตร์เป็นกลไกสำคัญในการปลูกฝังให้ผู้เรียนเข้าใจพัฒนาการของสังคม ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม และเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในระดับประถมศึกษาของหลายสถานศึกษา รวมถึงโรงเรียนบ้านหนองยางโคก ยังคงเผชิญข้อจำกัดจากการจัดกิจกรรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้จากหนังสือเรียนและการบอกเล่าเป็นสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้รับสารมากกว่าผู้สร้างองค์ความรู้ ขาดโอกาสในการเรียนรู้จากบริบทจริงของชุมชน และยังไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ทางประวัติศาสตร์กับวิถีชีวิตของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม

จากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองยางไค โดยอาศัยข้อมูลจากผลการทดสอบก่อนเรียน การประเมินระหว่างเรียน การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ผู้เรียน และการประเมินสมรรถนะรายบุคคล พบว่า แม้นักเรียนจะสามารถจดจำข้อมูลพื้นฐานตามเนื้อหาในหนังสือเรียนได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านหนองยางไค ไม่ทราบที่มาของชื่อชุมชน ไม่รู้จักแหล่งเรียนรู้สำคัญ ภูมิปัญญาการแกะสลักไม้ วิถีชีวิต และคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ อีกทั้งเมื่อครูจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนทดลองแนะนำชุมชนแก่ผู้มาเยี่ยมเยือนหรือให้เล่าเรื่องราวของชุมชนด้วยภาษาของตนเอง ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถอธิบายได้อย่างถูกต้อง ขาดลำดับความคิด ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ และยังขาดความมั่นใจในการสื่อสาร สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนยังไม่สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ตามเป้าหมายของหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมิได้จำกัดอยู่เพียงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ หากแต่ครอบคลุมถึงการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การสืบค้นข้อมูล การใช้เหตุผล และการสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชน ซึ่งล้วนเป็นสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ ผู้เรียนยังไม่ได้รับโอกาสในการเรียนรู้ผ่าน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อย่างเพียงพอ ทำให้บทบาทในการเรียนรู้ยังคงเป็นผู้รับความรู้มากกว่าผู้ลงมือปฏิบัติ ส่งผลให้การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ขาดความหมายและไม่เกิดการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

ผู้พัฒนานวัตกรรมจึงได้ศึกษาสภาพปัญหาอย่างรอบด้านผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง ราษฎรชุมชน และผู้นำท้องถิ่น พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีศักยภาพด้านทรัพยากรการเรียนรู้ที่โดดเด่น ทั้งแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ วัดหนองยางไค ชุมชนแกะสลักไม้ ราษฎรท้องถิ่น และเครือข่ายชุมชนที่มีความพร้อมในการสนับสนุนการศึกษา ประกอบกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรม (Soft Power) จึงนับเป็นโอกาสสำคัญในการนำทรัพยากรของชุมชนมาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

อย่างไรก็ตาม การใช้ศักยภาพของชุมชนในการจัดการเรียนรู้ยังไม่เกิดขึ้นอย่างเต็มประสิทธิภาพ ผู้เรียนยังขาดโอกาสในการเรียนรู้ผ่าน การเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) และยังไม่ได้ฝึกใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การกำหนดประเด็นศึกษา (2) การรวบรวมหลักฐาน (3) การตรวจสอบและประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน (4) การตีความและสังเคราะห์ข้อมูลและ (5) การนำเสนอข้อค้นพบ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากหลักฐานและบริบทจริง อันสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ที่เชื่อว่าความรู้เกิดจากการลงมือปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างความหมายจากประสบการณ์ตรง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งหมด ผู้พัฒนานวัตกรรมจึงจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และกำหนดประเด็นการพัฒนาไว้ที่ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ ของชุมชน ควบคู่กับการพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารและการถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชนผ่านประสบการณ์ จริง เนื่องจากเป็นปัญหาที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนและสามารถพัฒนาได้ด้วยศักยภาพของสถานศึกษาและ ชุมชนที่มีอยู่

ด้วยเหตุนี้ ผู้พัฒนานวัตกรรมจึงได้ออกแบบนวัตกรรม L-C-S MODEL : เรื่องเล่ามีชีวิต สุ่มคุุเทศก์ตัวจิ๋ว นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ฐานชุมชนเชิงรุก เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนและส่งเสริม Soft Power ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้ ฐานชุมชน (Community-Based Learning) ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) กระบวนการทาง ประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน แนวทางการสื่อสารผ่านการเล่าเรื่อง (Storytelling) และแนวทางการส่งเสริมทุนทาง วัฒนธรรม (Soft Power) มาบูรณาการเป็น L-C-S MODEL ซึ่งประกอบด้วย L: Local Inquiry การเรียนรู้ จากชุมชนผ่านการสืบค้นและสร้างองค์ความรู้ด้วยกระบวนการทางประวัติศาสตร์ C: Creative Communication การเรียบเรียงและถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่าน "เรื่องเล่ามีชีวิต" อย่างสร้างสรรค์ และ S: Soft Power & Share การนำองค์ความรู้ไปใช้จริงในบทบาท "มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว" เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง พัฒนา สมรรถนะสำคัญ สร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชน และมีส่วนร่วมในการเผยแพร่คุณค่าของทุนทาง วัฒนธรรมสู่สังคมอย่างยั่งยืน

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา

จากการศึกษาสภาพปัญหาและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ของผู้เรียน พบว่า นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองยางโคก ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ ของชุมชน ไม่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้จากห้องเรียนกับบริบทของท้องถิ่น และยังขาดทักษะในการสื่อสาร ถ่ายทอด และเล่าเรื่องราวของชุมชนอย่างถูกต้องและมั่นใจ แม้ว่าผู้เรียนจะอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกันก็ตาม สภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ จากประสบการณ์ตรงหรือพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นตามเป้าหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มศักยภาพ

เพื่อให้การแก้ไขปัญหามีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ผู้พัฒนานวัตกรรมจึงดำเนินการศึกษา สภาพปัญหาและกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง ประชาชน ชุมชน ผู้นำ ท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน วิเคราะห์บริบทของโรงเรียน ศักยภาพของแหล่ง เรียนรู้ในชุมชน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ผลการวิเคราะห์ ร่วมกันสะท้อนตรงกันว่า การพัฒนาผู้เรียนควรเปลี่ยนจากการเรียนรู้ที่เน้นการจดจำสาระความรู้ ไปสู่การเรียนรู้

ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สืบค้นข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และฝึกการสื่อสารผ่านสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ได้จริง

จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้พัฒนานวัตกรรมจึงกำหนดเป้าหมายการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชน สามารถสืบค้น วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะการสื่อสารและการเล่าเรื่องอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงผ่านบทบาท "มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว" ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรม (Soft Power)

ในการออกแบบแนวทางการพัฒนา ผู้พัฒนานวัตกรรมได้ศึกษาค้นคว้าและสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนานวัตกรรม ประกอบด้วย แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การคิดวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสะท้อนผลการเรียนรู้ แนวคิดการเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) ที่ใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้จากบริบทจริง ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ที่เชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่จากประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดประเด็นศึกษา การรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบหลักฐาน การตีความหลักฐาน และการนำเสนอข้อค้นพบ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ รวมทั้ง แนวคิดการเล่าเรื่อง (Storytelling) ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ และ แนวคิดการส่งเสริม Soft Power ที่มุ่งสร้างความภาคภูมิใจในทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนผ่านการเรียนรู้และการสื่อสาร

ผู้พัฒนานวัตกรรมได้นำแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาสังเคราะห์เป็น L-C-S MODEL ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เชิงรุกฐานชุมชนที่มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนบ้านหนองยางโคก โดยกำหนดให้ L : Local Inquiry เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริงในชุมชนผ่านกระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน C : Creative Communication เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่สืบค้นมาเรียบเรียงและถ่ายทอดผ่าน "เรื่องเล่ามีชีวิต" ด้วยการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และ S : Soft Power & Share เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำองค์ความรู้ไปใช้จริงในการปฏิบัติหน้าที่ "มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว" ถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชนแก่ผู้มาเยี่ยมชมและสังคม อันเป็นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนควบคู่กับการส่งเสริมคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น

การออกแบบ L-C-S MODEL มีลักษณะเป็นระบบที่เชื่อมโยงแนวคิดสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน กล่าวคือ แนวคิด Active Learning ทำหน้าที่เป็นฐานของการจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน แนวคิด Community-Based Learning เชื่อมโยงห้องเรียนกับชุมชน กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอนเป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้จากหลักฐานจริง แนวคิด Storytelling เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาการสื่อสาร และการถ่ายทอดองค์ความรู้ ส่วนแนวคิด Soft Power เป็นผลลัพธ์เชิงคุณค่าที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสามารถนำเรื่องราวของชุมชนไปเผยแพร่และสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ท้องถิ่น กระบวนการทั้งหมดจึงเชื่อมโยงกัน อย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่การเรียนรู้จากชุมชน การสร้างองค์ความรู้ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ จนถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง

ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่ผู้พัฒนานวัตกรรมออกแบบขึ้น จึงมิใช่เพียงการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ หากแต่เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีฐานคิดทางวิชาการ รองรับอย่างเป็นระบบ สามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหาของผู้เรียนได้ตรงประเด็น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือขยายผลในสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงได้

3. กรอบแนวคิดในการพัฒนา

การพัฒนานวัตกรรม L-C-S MODEL : “เรื่องเล่ามีชีวิต สุ่มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ได้ดำเนินการภายใต้แนวคิด การพัฒนานวัตกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของสถานศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ผู้พัฒนานวัตกรรมได้ดำเนินการร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง ปรากฏชุมชน ผู้นำท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน ศักยภาพของชุมชน และสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

ผลการวิเคราะห์ร่วมกันสะท้อนว่า แม้โรงเรียนจะตั้งอยู่ในชุมชนที่มีประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่นอันโดดเด่น แต่ผู้เรียนยังไม่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้จากห้องเรียนกับบริบทของชุมชนได้ ขาดทักษะในการสืบค้น วิเคราะห์ และถ่ายทอดเรื่องราวของท้องถิ่น อีกทั้งยังไม่เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม จึงนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาที่มุ่งใช้ชุมชนเป็นฐานของการเรียนรู้ (Community-Based Learning) ควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ผู้พัฒนานวัตกรรมได้ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นฐานในการออกแบบนวัตกรรม ประกอบด้วย แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การคิดวิเคราะห์ และการสะท้อนผลการเรียนรู้ แนวคิดการเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) ที่ใช้บริบทของชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งสร้าง

ประสบการณ์ ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ที่เน้นการสร้างความรู้จากประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการสืบค้นและสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ แนวคิดการเล่าเรื่อง (Storytelling) ที่ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างสร้างสรรค์ และแนวคิดการส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรม (Soft Power) ที่มุ่งสร้างคุณค่าและความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชนผ่านผู้เรียน

จากการสังเคราะห์องค์ความรู้ดังกล่าว ผู้พัฒนานวัตกรรมจึงพัฒนา L-C-S MODEL ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เชิงรุกฐานชุมชน ประกอบด้วย L : Local Inquiry การเรียนรู้จากชุมชนผ่านการสืบค้นและศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน C : Creative Communication การเรียบเรียงองค์ความรู้และถ่ายทอดผ่าน “เรื่องเล่ามีชีวิต” ด้วยการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และ S : Soft Power & Share การนำองค์ความรู้ไปใช้จริงในบทบาท “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” เพื่อเผยแพร่เรื่องราวของชุมชนและสร้างคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมสู่สาธารณะ

กรอบแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบระหว่างแนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการดำเนินงาน กล่าวคือ แนวคิด Active Learning ทำหน้าที่เป็นฐานของการออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง แนวคิด Community-Based Learning เชื่อมโยงห้องเรียนกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ขณะที่ กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการสืบค้น วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้จากหลักฐานจริง ส่วน Storytelling เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาการสื่อสารและการถ่ายทอดองค์ความรู้ของผู้เรียน และ Soft Power เป็นผลลัพธ์เชิงคุณค่าที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสามารถเผยแพร่เรื่องราวและอัตลักษณ์ของชุมชนผ่านบทบาท “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ได้อย่างภาคภูมิใจ

กระบวนการพัฒนานวัตกรรมจึงมีลำดับการดำเนินงานที่ชัดเจน เริ่มจากการศึกษาปัญหาและบริบทของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางพัฒนา การสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีการออกแบบ L-C-S MODEL การนำรูปแบบไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลเพื่อพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย สามารถสร้างองค์ความรู้จากชุมชนถ่ายทอดเรื่องราวด้วยความมั่นใจ และพัฒนาสมรรถนะสำคัญตามเป้าหมายของหลักสูตร ควบคู่กับการส่งเสริมคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างยั่งยืน

4. ประโยชน์/ความสำคัญ

นวัตกรรม L-C-S MODEL : “เรื่องเล่ามีชีวิต สุ่มคุุเทศก์ตัวจิ๋ว” ได้รับการพัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและบริบทของสถานศึกษา โดยมุ่งสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ กับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนอย่างเป็นระบบ ผ่านการบูรณาการแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน แนวคิดการเล่าเรื่อง (Storytelling) และการส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรม (Soft Power) จนเกิดเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงและขยายผลได้อย่างต่อเนื่อง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นแนวทางที่ช่วยยกระดับการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์จากการถ่ายทอดความรู้ในห้องเรียน ไปสู่การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในชุมชน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการสืบค้น วิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชนด้วยตนเอง ส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ นโยบายการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ในระดับการบริหารจัดการ นวัตกรรมนี้เป็นต้นแบบของการบูรณาการความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ปรากฏชุมชน และหน่วยงานเครือข่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบ จัดกิจกรรม และประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดระบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ใช้ข้อมูลสารสนเทศและศักยภาพของชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการที่เข้มแข็งและยั่งยืน

ในระดับการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรม L-C-S MODEL เป็นรูปแบบที่มีขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่ L : Local Inquiry การศึกษาชุมชนผ่านกระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน C : Creative Communication การเรียบเรียงองค์ความรู้เป็น "เรื่องเล่ามีชีวิต" ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และ S : Soft Power & Share การนำองค์ความรู้ไปใช้จริงในบทบาท "มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว" ส่งผลให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างสาระการเรียนรู้กับบริบทของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถประยุกต์ใช้กับรายวิชาและระดับชั้นอื่นได้ตามความเหมาะสม

ในระดับผู้เรียน นวัตกรรมช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้เรียนสามารถสืบค้น วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะการคิดเชิงประวัติศาสตร์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหา ตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชน สามารถถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชนผ่านบทบาท "มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว" ได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ อันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอย่างรอบด้านตามเป้าหมายของหลักสูตร

นอกจากนี้ นวัตกรรมยังมีความสำคัญต่อการส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรม (Soft Power) ของชุมชนบ้านหนองยางไคล เนื่องจากผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาการแกะสลักไม้ และแหล่งเรียนรู้ของชุมชนสู่ผู้มาเยี่ยมชมและสาธารณชน ส่งผลให้เกิดการเผยแพร่อัตลักษณ์ของชุมชนผ่านกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างความตระหนักรู้และความภาคภูมิใจร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำคัญในการอนุรักษ์และสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ควบคู่กับการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ นวัตกรรม “เรื่องเล่ามีชีวิต สุ่มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” จึงมิได้เป็นเพียงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์ หากแต่เป็นนวัตกรรมที่พัฒนาผู้เรียน ครู สถานศึกษา และชุมชนไปพร้อมกัน ผ่านการ บูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการกับบริบทของท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ขยายผล และพัฒนาต่อยอดในสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงได้ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา การสร้างสมรรถนะผู้เรียน และการส่งเสริมคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมในระดับชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

1.1 วัตถุประสงค์การพัฒนา

- 1.1.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เชิงรุกฐานชุมชนด้วย L-C-S MODEL
- 1.1.2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนด้านการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร
- 1.1.3 เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และเผยแพร่อัตลักษณ์ของชุมชนผ่านบทบาท “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว”

1.2 เป้าหมายการพัฒนา

1.2.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

- 1.2.1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 100 ได้รับการจัดการเรียนรู้ตาม L-C-S MODEL
- 1.2.1.2 นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะตามเกณฑ์ ที่สถานศึกษากำหนด
- 1.2.1.3 นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 สามารถปฏิบัติหน้าที่ “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ถ่ายทอด เรื่องราวของชุมชนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.2.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- 1.2.2.1 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ของชุมชน สามารถ ใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ในการสืบค้นและสร้างองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2.2.2 ผู้เรียนมีสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน สามารถ ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่าน “เรื่องเล่ามีชีวิต” ได้อย่างมั่นใจ
- 1.2.2.3 โรงเรียนมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ L-C-S MODEL ที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ และขยายผลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เชิงรุกและการสร้าง Soft Power ของชุมชนได้ อย่างยั่งยืน

2. หลักการทฤษฎีแนวคิดการพัฒนา

ผู้พัฒนานวัตกรรมได้ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน และการจัดการเรียนรู้ฐานชุมชน ทั้งจากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และนโยบายด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบนวัตกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา บริบทของสถานศึกษา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน

จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชุมชน และสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ได้จริง จำเป็นต้องอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้จริง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดผ่านสถานการณ์จริง ผู้พัฒนานวัตกรรมจึงสังเคราะห์หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การคิดวิเคราะห์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) ที่ใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และเชื่อมโยงห้องเรียนกับบริบทจริงของผู้เรียน ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรง และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการสืบค้น ตรวจสอบ วิเคราะห์ ตีความ และนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ แนวคิดการเล่าเรื่อง (Storytelling) ที่ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างสร้างสรรค์ และ แนวคิดการส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรม (Soft Power) ที่มุ่งสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์และเผยแพร่คุณค่าทางวัฒนธรรมผ่านกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผู้พัฒนานวัตกรรมได้นำหลักการ แนวคิด และทฤษฎีดังกล่าวมาสังเคราะห์เป็น L-C-S MODEL ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เชิงรุกฐานชุมชนที่มีความเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดกับการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดให้ L : Local Inquiry เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ผ่านการสืบค้นข้อมูลและใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอนในการสร้างองค์ความรู้ C : Creative Communication เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำองค์ความรู้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียงเป็น “เรื่องเล่ามีชีวิต” เพื่อฝึกทักษะการสื่อสารและการนำเสนออย่างสร้างสรรค์ และ S : Soft Power & Share เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำองค์ความรู้ไปใช้จริงในการปฏิบัติหน้าที่ “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ของชุมชนแก่ผู้มาเยี่ยมชม อันเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

การสังเคราะห์หลักการ แนวคิด และทฤษฎีดังกล่าว ทำให้เห็นนวัตกรรม L-C-S MODEL มีความเชื่อมโยงระหว่างฐานคิดทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน โดยแนวคิด Active Learning เป็นฐานในการออกแบบกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง Community-Based Learning เป็นฐานในการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับชุมชน Constructivism เป็นฐานในการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5

ขั้นตอน เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการคิดเชิงประวัติศาสตร์ Storytelling เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการถ่ายทอดองค์ความรู้ และ Soft Power เป็นเป้าหมายเชิงคุณค่าที่สะท้อนผลลัพธ์ของการเรียนรู้ ส่งผลให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง ขยายผล และพัฒนาต่อยอดในบริบทของสถานศึกษาอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียง

เกียรติบัตรเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ วิถีอนาคต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. การออกแบบแนวทางการพัฒนา

การออกแบบนวัตกรรม L-C-S MODEL : “เรื่องเล่ามีชีวิต สุ่มคฤเทศก์ตัวจิ๋ว” ได้ดำเนินการบนพื้นฐานของผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน และการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน แนวคิดการเล่าเรื่อง (Storytelling) และการส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรม (Soft Power) โดยนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาบูรณาการเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนบ้านหนองยางโคกและตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

การออกแบบนวัตกรรมเริ่มจากการนำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา และข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง ประชาชน และภาคีเครือข่าย มาร่วมวิเคราะห์ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน โดยมีข้อสรุปร่วมกันว่า การจัดการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริง ลงมือสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง ฝึกการคิดวิเคราะห์ และนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสื่อสารผ่านสถานการณ์จริง เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากผลการสังเคราะห์ดังกล่าว ผู้พัฒนานวัตกรรมจึงออกแบบ L-C-S MODEL ให้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงการเรียนรู้จากชุมชนกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย L : Local Inquiry การเรียนรู้จากชุมชนผ่านการศึกษาลักษณะและแหล่งเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอนในการสืบค้น วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ C : Creative Communication การนำองค์ความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์และถ่ายทอดผ่าน “เรื่องเล่ามีชีวิต” ด้วยวิธีการสื่อสารที่สร้างสรรค์ และ S : Soft Power & Share การนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชนแก่ผู้มาเยี่ยมชมและเผยแพร่อัตลักษณ์ของชุมชนสู่สาธารณะ

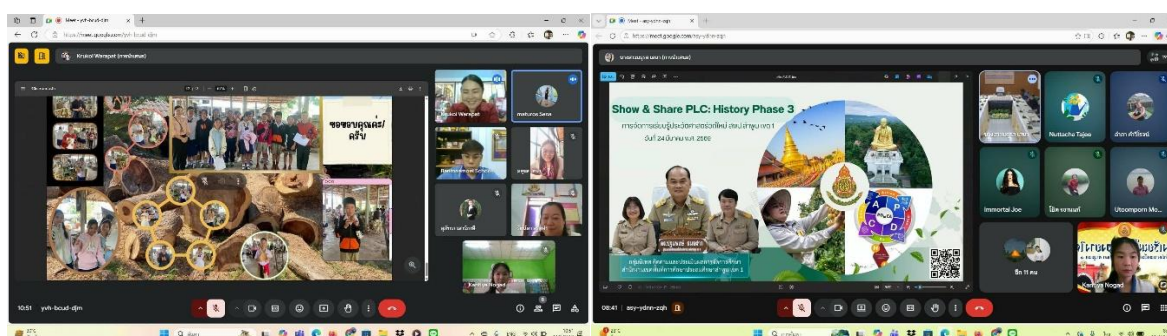
เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้พัฒนานวัตกรรมได้ออกแบบขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างชัดเจน ตั้งแต่การศึกษาริบทของชุมชน การวางแผนกิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก การฝึกปฏิบัติ การสะท้อนผลการเรียนรู้ และการประเมินผล โดยกำหนดบทบาทของครู ผู้เรียน และชุมชนไว้อย่างชัดเจน ครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและออกแบบการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ สืบค้น สร้างองค์ความรู้ และสื่อสารด้วยตนเอง ส่วนชุมชนทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ผู้ให้ข้อมูล และผู้ร่วมประเมินผลการเรียนรู้ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนและสะท้อนแนวคิดการเรียนรู้ฐานชุมชนอย่างแท้จริง

ก่อนนำรูปแบบไปใช้จริง ผู้พัฒนานวัตกรรมได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม โดยนำร่างรูปแบบ L-C-S MODEL พร้อมแผนการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผล และกิจกรรมการเรียนรู้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านประวัติศาสตร์ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปทดลองใช้ในชั้นเรียนจริง เพื่อให้มั่นใจว่านวัตกรรมมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ดังนั้น การออกแบบแนวทางการพัฒนานวัตกรรม L-C-S MODEL จึงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา การสังเคราะห์องค์ความรู้ทางวิชาการ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ และการตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง ส่งผลให้นวัตกรรมมีความน่าเชื่อถือ สามารถตอบสนองต่อบริบทของสถานศึกษา และนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนและส่งเสริม Soft Power ของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกียรติบัตรเข้าร่วมกิจกรรม Show and Share PLC: History Phase 2 และ Phase 3

รูปภาพการเข้าร่วมกิจกรรม Show and Share PLC: History Phase 2 และ Phase 3

4. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

การพัฒนานวัตกรรม L-C-S MODEL : “เรื่องเล่ามีชีวิต สู่สังคมยุคดิจิทัล” ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหา วางแผน ออกแบบ ดำเนินการ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนานวัตกรรม เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน ตลอดจนสามารถพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนควบคู่กับการอนุรักษ์และเผยแพร่อัตลักษณ์ของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองยางโคกมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม โดยให้คำปรึกษา สนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ติดตามผล และให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน ศึกษาและสังเคราะห์หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ออกแบบ L-C-S MODEL พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเครื่องมือวัดและประเมินผล ตลอดจนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการจัดกิจกรรม เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนานวัตกรรม โดยมีส่วนร่วมตั้งแต่การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การสืบค้นข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ การสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชน การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผ่านกระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน การร่วมออกแบบและพัฒนา “เรื่องเล่ามีชีวิต” การฝึกทักษะการสื่อสาร และการปฏิบัติหน้าที่ “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และภูมิปัญญาของชุมชนแก่ผู้มาเยี่ยมชม ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน สนับสนุน

การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งร่วมติดตามผลการดำเนินงานและสะท้อนข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้รับความร่วมมือจากวัดท่าหนองยางโคก ในฐานะแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ และศาสนา กลุ่มช่างแกะสลักไม้บ้านหนองยางโคก และปราชญ์ชุมชน ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและประวัติความเป็นมาของชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ในการสนับสนุนการเรียนรู้นอกห้องเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน รวมทั้ง เทศบาลตำบลท่าทุ่งหลวง ในการสนับสนุนกิจกรรมและการประสานความร่วมมือกับชุมชน ตลอดจนเครือข่ายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ ซึ่งทำให้การจัดการเรียนรู้เชื่อมโยงกับบริบทของชุมชนอย่างแท้จริง

ภาพการติดต่อประสานงานกับพระสงฆ์และปราชญ์ชุมชนก่อนนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนดังกล่าว ส่งผลให้นวัตกรรม L-C-S MODEL ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของโรงเรียน สามารถยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน และสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการอนุรักษ์ สืบสาน และเผยแพร่ประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์ และทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองยางโคกได้อย่างยั่งยืน

5. การนำไปใช้

ภายหลังการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม L-C-S MODEL : “เรื่องเล่ามีชีวิต สุ่มคฤศก์ตัวจิ๋ว” ผู้พัฒนานวัตกรรมได้ดำเนินการวางแผนการนำรูปแบบไปใช้ในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสามารถปฏิบัติได้จริงในบริบทของโรงเรียนบ้านหนองยางโคก โดยจัดทำเอกสารประกอบการดำเนินงานอย่างครบถ้วน ได้แก่ คู่มือการใช้ L-C-S MODEL แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือการจัดกิจกรรม “เรื่องเล่ามีชีวิต กับคฤศก์ตัวจิ๋ว” สื่อการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ แบบบันทึกกิจกรรม และเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางให้ครูสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ก่อนเริ่มดำเนินการ ผู้พัฒนานวัตกรรมได้ชี้แจงรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แก่ผู้บริหาร คณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และภาคีเครือข่ายในชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง และแนวทางการวัดและประเมินผล ตลอดจนสร้างความร่วมมือในการใช้แหล่งเรียนรู้และทรัพยากรของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในการดำเนินงาน โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดสรรทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ งบประมาณ และการอำนวยความสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน โดยได้รับความร่วมมือจาก วัดหนองยางโคก กลุ่มช่างแกะสลักไม้บ้านหนองยางโคก ประชาชนชุมชน ผู้ปกครอง และเทศบาลตำบลท่าทุ่งหลวง ในการเป็นแหล่งเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมภาคสนาม ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงและเกิดประสบการณ์ตรงตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ฐานชุมชน

ระหว่างการนำรูปแบบไปใช้ ผู้บริหารและคณะครูได้ร่วมกันนิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การใช้สื่อ การจัดแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การประเมินผลการเรียนรู้ การสัมภาษณ์ และการสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา

นอกจากนี้ โรงเรียนยังส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยคณะครูร่วมกันสะท้อนผลการจัดกิจกรรม

วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน แลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และร่วมกันปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และเครื่องมือประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเผยแพร่นวัตกรรมผ่านเวทีวิชาการของโรงเรียนและเครือข่ายทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการขยายผลและสามารถประยุกต์ใช้ในระดับชั้นหรือสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้การนำนวัตกรรม L-C-S MODEL ไปใช้เป็นไปอย่างมีระบบ มีการเตรียมความพร้อม การสนับสนุนทรัพยากร การกำกับติดตาม และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการ PLC ทำให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และสถานศึกษามีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เชิงรุกฐานชุมชนที่สามารถนำไปใช้และขยายผลได้อย่างยั่งยืน

เกียรติบัตรรางวัลครูผู้สอนที่มีนวัตกรรมหรือการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) การจัดการเรียนรู้
สู่ห้องเรียนสร้างสุข Happiness Classroom ระดับดีมาก

6. การประเมินและการปรับปรุง

ผู้พัฒนานวัตกรรมให้ความสำคัญกับการประเมินผลในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของนวัตกรรม ตรวจสอบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนใช้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาวัตกรรมให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Evaluation for Improvement) ควบคู่กับวงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act)

ผู้พัฒนานวัตกรรมดำเนินการประเมินคุณภาพของ L-C-S MODEL ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการนำไปใช้ โดยประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบนวัตกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แบบฝึกกิจกรรม และเครื่องมือวัดและประเมินผล ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านประวัติศาสตร์ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง

การประเมินผลการดำเนินงานเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชาชน ชุมชน และภาคีเครือข่าย โดยร่วมสะท้อนผลการดำเนินงานผ่านการประชุม PLC การสังเกตการจัดกิจกรรม การสัมภาษณ์ การประเมินผลงานของผู้เรียน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อนำข้อมูลที่หลากหลาย มาวิเคราะห์และสะท้อนประสิทธิผลของนวัตกรรมในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านผู้เรียน ครู กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

นอกจากนี้ ผู้พัฒนานวัตกรรมยังดำเนินการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อนวัตกรรม ได้แก่ ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยใช้แบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ควบคู่กับการสัมภาษณ์และการสะท้อนความคิดเห็น (Reflection) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของกิจกรรม ความน่าสนใจของสื่อการเรียนรู้ ประโยชน์ที่ได้รับ และความเป็นไปได้ในการนำ รูปแบบไปใช้ ผลการประเมินดังกล่าวเป็นข้อมูลสำคัญในการตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพของ นวัตกรรมในภาพรวม

หลังสิ้นสุดการดำเนินงาน ผู้พัฒนานวัตกรรมได้รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปผลการประเมินจาก ทุกแหล่งข้อมูล ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินสมรรถนะของผู้เรียน ผลการปฏิบัติหน้าที่ “มีคฤเทศก์ ตัวจริง” ผลการประเมินคุณภาพของนวัตกรรม และผลการประเมินความพึงพอใจ เพื่อนำเสนอในรูปแบบรายงาน ผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งนำผลการวิเคราะห์เข้าสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่น ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินถูกนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการปรับแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและกิจกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน การเพิ่มความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ การปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผล และการพัฒนาคู่มือการใช้ L-C-S MODEL ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่งผลให้นวัตกรรมมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ได้จริง เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน และสามารถขยายผลสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในระดับชั้นอื่นหรือสถานศึกษาอื่นได้อย่างยั่งยืน

องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

3.1 ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา

1. ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

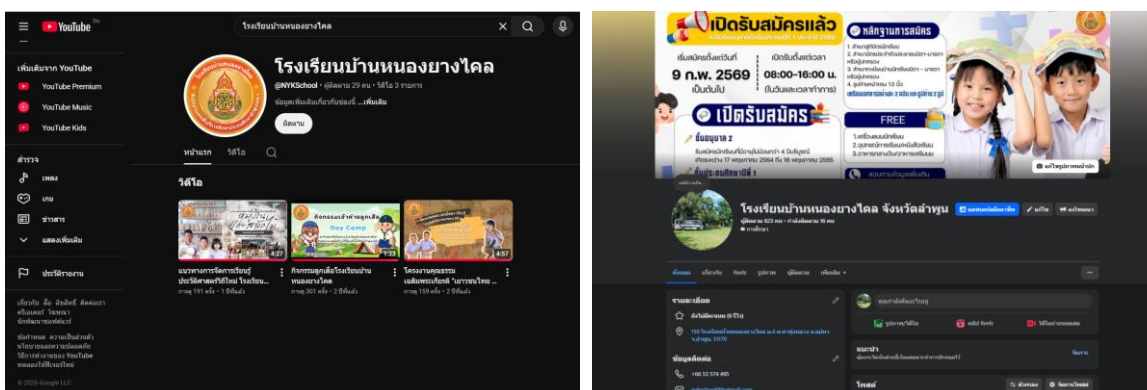
การดำเนินงานตามนวัตกรรมส่งผลให้โรงเรียนบ้านหนองยางโคกมีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำฐานข้อมูล ผู้เรียน ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลสมรรถนะผู้เรียน ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และข้อมูลภูมิปัญญา

ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของชุมชนบ้านหนองยางโคก เพื่อนำมาใช้เป็นสารสนเทศในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน

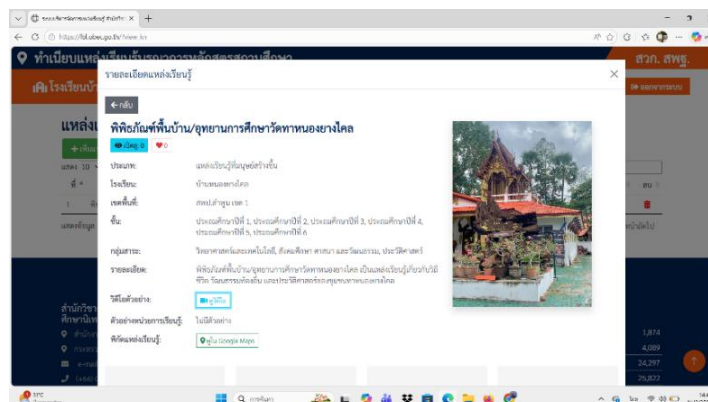
โรงเรียนได้พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศทั้งในระดับห้องเรียนและระดับสถานศึกษา โดยจัดทำฐานข้อมูลในรูปแบบเอกสารและสื่อดิจิทัล เช่น ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ฐานข้อมูลผลการประเมินสมรรถนะผู้เรียน แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ของนักเรียน และคลังสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชน ซึ่งข้อมูลทั้งหมดได้รับการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง และสามารถสืบค้นนำไปใช้ได้สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในหลายมิติ ได้แก่ การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้รายบุคคล การวางแผนช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียน การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการนิเทศภายใน การประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ส่งผลให้การตัดสินใจด้านวิชาการอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Decision Making)

นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้นำข้อมูลสารสนเทศและผลการดำเนินงานของนวัตกรรมเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เฟซบุ๊กประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ (Open House) การประชุมผู้ปกครอง การนำเสนอผลงานในเวทีวิชาการ และการต้อนรับคณะศึกษาดูงาน ส่งผลให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกได้รับทราบผลการดำเนินงานและสามารถเข้าถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชนและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนได้อย่างกว้างขวาง อันเป็นการยกระดับภาพลักษณ์ของสถานศึกษาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ภาพเพจเฟซบุ๊กประชาสัมพันธ์ และYoutubeของโรงเรียน

โรงเรียนมีการนำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ลงในทำเนียบแหล่งเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรสถานศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากผลการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลให้โรงเรียนบ้านหนองยางโคกมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ การพัฒนาการเรียนการสอน การติดตามผลผู้เรียน และการเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษายุคใหม่

2. มีการดำเนินการบริหารจัดการของสถานศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องและประเมินผล อย่างเป็นระบบ

การดำเนินงานตามนวัตกรรมได้รับการขับเคลื่อนภายใต้ระบบการบริหารจัดการของโรงเรียนบ้านหนองยางโคกอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการนวัตกรรมเข้าสู่แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนได้กำหนดโครงการและกิจกรรมที่รองรับการดำเนินงานของนวัตกรรมอย่างชัดเจน ได้แก่ โครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน กิจกรรม “เรื่องเล่ามีชีวิต” และกิจกรรม “มีคฤเทศก์ตัวจิ๋ว” โดยกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

การดำเนินงานเป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยกำหนดช่วงเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน ตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหา การวางแผน การออกแบบกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน การนิเทศติดตาม การประเมินผล และการสรุปผลการดำเนินงาน ภายใต้กรอบการบริหาร

คุณภาพตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางที่ชัดเจน และสามารถติดตามความก้าวหน้าได้ตลอดกระบวนการ

ในด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูได้ดำเนินการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง โดยใช้การสังเกตการจัดกิจกรรม การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection) การประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการประเมินสมรรถนะของผู้เรียน เพื่อติดตามความก้าวหน้า ให้ข้อเสนอแนะ และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ส่งผลให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

ภาพการนิเทศ ติดตาม และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ภายหลังการดำเนินงาน โรงเรียนได้สรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะของผู้เรียน คุณภาพของนวัตกรรม และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศเข้าสู่กระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาถัดไป พร้อมทั้งปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม และแนวทางการดำเนินงานของ L-C-S MODEL ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการนวัตกรรมที่เชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน สามารถยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

เกียรติบัตรเข้าร่วมการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนสร้างสุข (Happiness Classroom) โดยใช้กระบวนการ PLC กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3. การมีเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านหนองยางโคกเกิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Participation) และการจัดการเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนและการอนุรักษ์ทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

บุคลากรภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและคณะครู มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้ฐานชุมชน กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน และการใช้ L-C-S MODEL ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา วางแผนการดำเนินงาน ออกแบบกิจกรรม จัดการเรียนรู้ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล ผ่านกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) อย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การพัฒนาศักยภาพของครู และการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์

ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชุมชน วัดทาหนองยางโคก กลุ่มช่างแกะสลักไม้บ้านหนองยางโคก และเทศบาลตำบลท่าทุ่งหลวง มีส่วนร่วมในการวางแผน สนับสนุน และดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสนับสนุนทรัพยากร การร่วมประเมินผลการเรียนรู้ และการสะท้อนผลการดำเนินงาน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง และทำให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทเป็น "ห้องเรียนขนาดใหญ่" ของผู้เรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยเปิดโอกาสให้คณะครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการศึกษาดูงาน การพัฒนาวิชาชีพ และการเผยแพร่นวัตกรรมสู่เครือข่ายทางการศึกษา รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรม PLC อย่างต่อเนื่องในทุกช่วงของการพัฒนานวัตกรรม ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การออกแบบ L-C-S MODEL การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การติดตามผลการใช้รูปแบบ และการสรุปผลการดำเนินงาน โดยได้รับข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ศึกษานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถแก้ไขปัญหาที่พบระหว่างการดำเนินงาน และพัฒนานวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภาพการนิเทศ ติดตาม และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์จากท่านศึกษานิเทศ

นอกจากนี้ โรงเรียนยังให้ความสำคัญกับการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านการประชุมผู้ปกครอง การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดนิทรรศการทางวิชาการ การนำเสนอผลงานในกิจกรรม Open House การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียน ตลอดจนการต้อนรับคณะศึกษาดูงานจากหน่วยงานทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดการรับรู้และการยอมรับในนวัตกรรม L-C-S MODEL และสามารถขยายผลสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นและสถานศึกษาอื่นได้

ภาพการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและเผยแพร่นวัตกรรมสู่ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือดังกล่าว ทำให้โรงเรียนบ้านหนองยางโคกมีระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เข้มแข็ง เกิดการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง สามารถพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ควบคู่กับการอนุรักษ์และสืบสานประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์ และทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนได้อย่างยั่งยืน อันเป็นเป้าหมายสำคัญของนวัตกรรม “เรื่องเล่ามีชีวิต กับมรดกยุคดิจิทัล”

4. การยอมรับที่มีต่อสถานศึกษา

การดำเนินงานตามส่งผลให้เกิดการยอมรับและความเชื่อมั่นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เนื่องจากนวัตกรรมสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะด้านการสืบค้นข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์ของชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่กับการสร้าง

ความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์และทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ส่งผลให้โรงเรียนบ้านหนองยางโคกได้รับการยอมรับในฐานะสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เชิงรุกบนฐานชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษาให้การยอมรับและสนับสนุนการดำเนินงานของนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านนโยบาย การบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู การนิเทศติดตาม และการเปิดโอกาสให้มีการเผยแพร่และขยายผลนวัตกรรมสู่เครือข่ายทางการศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

คณะครูให้การยอมรับแนวทางการจัดการเรียนรู้ตาม L-C-S MODEL และมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยร่วมกันออกแบบกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผล และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน และสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดของนวัตกรรมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นได้

นักเรียนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน การสืบค้นข้อมูล การสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชน การจัดทำ “เรื่องเล่ามีชีวิต” และการปฏิบัติหน้าที่ “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ กล้าแสดงออก สามารถสื่อสารเรื่องราวของชุมชนได้อย่างมั่นใจ และแสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสะท้อนถึงความสำเร็จของนวัตกรรมในการสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน

ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วัดหาหนองยางโคก กลุ่มช่างแกะสลักไม้บ้านหนองยางโคก ปราชญ์ชุมชน เทศบาลตำบลท่าทุ่งหลวง และภาคีเครือข่ายทางการศึกษา ต่างให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ การสนับสนุนทรัพยากร การร่วมประเมินผล และการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และทำให้นวัตกรรมได้รับการยอมรับในวงกว้าง

จากการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย พบว่าทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของนวัตกรรมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าความพึงพอใจเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่เห็นว่านวัตกรรมสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชน มีทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนส่งเสริมความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของท้องถิ่น และสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม

ผลการดำเนินงานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นวัตกรรม L-C-S MODEL ได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งในด้านคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ คุณค่าที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และประโยชน์

ที่เกิดขึ้นต่อสถานศึกษาและชุมชน อันนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่น การสนับสนุน และการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

เกียรติบัตรรางวัลผลการปฏิบัติดี Best Practice ประเภท ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับดีเยี่ยม
ระดับดีเยี่ยม (งานมหกรรมวิชาการ LPN1 2025)

3.2 ผลที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอน

5. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ครูผู้สอนมีการพัฒนาศักยภาพด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered Approach) และใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นฐานในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Data-Driven Instruction) เพื่อให้การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ และบริบทของผู้เรียนแต่ละคน

ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ ครูได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเป็นรายบุคคลจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินสมรรถนะผู้เรียน ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และข้อมูลพื้นฐานด้านบริบทของผู้เรียน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชน ไม่สามารถอธิบายความเป็นมาของชุมชนหรือสื่อสารเรื่องราวของท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง ครูจึงนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ครูได้กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งเชื่อมโยงกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชน สามารถใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอนในการสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูล มีทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน

การคิดวิเคราะห์ และสามารถถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชนในบทบาท “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ได้อย่างมั่นใจ พร้อมทั้งส่งเสริมความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์และทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ดำเนินการภายใต้ L-C-S MODEL โดยบูรณาการ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) กระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) และการเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่อง (Storytelling) เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ตั้งแต่การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์หลักฐาน การสร้าง “เรื่องเล่ามีชีวิต” และการฝึกปฏิบัติหน้าที่ “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ครูผู้สอนได้เลือกใช้เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม ได้แก่ การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-Based Learning) การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) การใช้คำถามกระตุ้นการคิด (Questioning Technique) การสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) และการประเมินเพื่อพัฒนา (Assessment for Learning : AfL) ทำให้การจัดการเรียนรู้มีความหลากหลาย ส่งเสริมการคิดขั้นสูง และตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ครูได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตาม L-C-S MODEL อย่างเป็นระบบ โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มืองค์ประกอบครบถ้วน ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนกิจกรรมสะท้อนผลการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ทั้งนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้อีก่อนนำไปใช้จริง พร้อมทั้งปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดความถูกต้อง สมบูรณ์ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

ผลจากการดำเนินงานสะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนมีสมรรถนะด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น สามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนในการออกแบบกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทของชุมชน และบูรณาการแนวคิดทางวิชาการสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และบรรลุเป้าหมายของนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered Learning) และบูรณาการแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) และกระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน เข้ากับ L-C-S MODEL อย่างเป็นระบบ ทำให้การเรียนรู้เชื่อมโยงกับบริบทจริงของชุมชน และส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ โดยใช้ L-C-S MODEL เป็นกรอบในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 L: Local Inquiry ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาประวัติศาสตร์จากแหล่งเรียนรู้จริง ผ่านการสำรวจชุมชน การสัมภาษณ์ ปรากฏชุมชนและการสืบค้นข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยบูรณาการกระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน เพื่อเป็นส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง

ภาพการนำนักเรียนไปศึกษาประวัติศาสตร์จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ขั้นที่ 2 C: Creative Communication ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาทักษะการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน สังเคราะห์องค์ความรู้จากหลักฐานและข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วเรียบเรียงเป็น “เรื่องเล่ามีชีวิต” โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างสรรค์สื่อในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การเล่าเรื่อง การนำเสนอหน้าชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารองค์ความรู้ได้อย่างถูกต้องชัดเจน พร้อมทั้งพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสาร การคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกัน

ภาพนักเรียนทำกิจกรรมในชั้นเรียน การศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม แล้วนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาทำในใบงาน

ขั้นที่ 3 S: Soft Power & Share ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่สั่งสมจากการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ฐานชุมชนไปประยุกต์ใช้ผ่านการปฏิบัติจริง โดยมอบบทบาท “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ให้ผู้เรียนเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอัตลักษณ์ของชุมชนแก่ผู้มาเยี่ยมชม ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา กิจกรรมดังกล่าวมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Experiential Learning) ควบคู่กับการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชุมชน ตระหนักถึงคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital) และสามารถถ่ายทอดคุณค่าเหล่านั้นในฐานะ Soft Power ของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งนำองค์ความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพชิ้นงานและใบกิจกรรมที่สะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ภาพนักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกิจกรรม “เรื่องเล่ามีชีวิต”

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ ตั้งแต่การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การลงพื้นที่ศึกษาแหล่งเรียนรู้ การรวบรวมและวิเคราะห์หลักฐาน การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสร้างผลงาน การนำเสนอ และการสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) ส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ กล้าคิด กล้าแสดงออก สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ และเกิดความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองยางโคกล

ครูผู้สอนได้นำสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีดิจิทัล และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ได้แก่ สื่อมัลติมีเดีย คลิปวิดีโอ ภาพถ่ายเก่า แผนที่ชุมชน เอกสารประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ใบกิจกรรม ชุดนิทาน “เรื่องเล่ามีชีวิต” สื่ออินโฟกราฟิก และแบบฝึกทักษะ เชื่อมโยงข้อมูลแหล่งเรียนรู้ รวมถึงการใช้วัดทาหนองยางโคกล กลุ่มช่างแกะสลักไม้บ้านหนองยางโคกล และแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเป็นห้องเรียนภาคสนาม ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ในห้องเรียนกับประสบการณ์จริง และส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในระหว่างการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูได้ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง ผ่านการสังเกตการจัดการเรียนรู้ การประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) การสะท้อนผลการจัดกิจกรรม (Reflection) และการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของครู ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ และยกระดับคุณภาพของนวัตกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา

ภายหลังการจัดกิจกรรม ครูได้นำผลการประเมินการเรียนรู้ ผลสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียน ผลการนิเทศ และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้

และกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของ L-C-S MODEL อย่างต่อเนื่อง ผ่านวงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) และกระบวนการ PLC ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น สามารถพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะการคิด การสื่อสาร และการเป็นพลเมืองที่เห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการดำเนินงานดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนมีศักยภาพในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ที่เชื่อมโยงโรงเรียนกับชุมชน สามารถใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากผลการนิเทศและการสะท้อนผล ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และบรรลุเป้าหมายของนวัตกรรม L-C-S MODEL อย่างเป็นรูปธรรม

7. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้

ครูผู้สอนมีศักยภาพในการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน โดยยึดหลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ (Digital Learning) ทำให้สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ครูได้ออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้โดยเริ่มจากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และผลการประเมินก่อนเรียน เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบสื่อให้เหมาะสมกับวัยและบริบทของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สื่อที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ชุดนิทานประวัติศาสตร์ชุมชน “เรื่องเล่ามีชีวิต” ใบความรู้ประกอบภาพ อินโฟกราฟิก แผนที่แหล่งเรียนรู้ในชุมชน บัตรภาพและบัตรกิจกรรม แบบฝึกทักษะใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) สื่อมัลติมีเดีย คลิปวิดีโอ และ QR Code เชื่อมโยงข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งได้รับการออกแบบให้ใช้งานง่าย มีความสวยงาม น่าสนใจ และเอื้อต่อการจัดการกิจกรรมตาม L-C-S MODEL ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการจัดการกิจกรรมตาม L-C-S MODEL

ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของสื่อ เลือกภาพประกอบ ออกแบบชิ้นงาน ผลิตสื่อประกอบการนำเสนอ และร่วมสร้าง “เรื่องเล่ามีชีวิต” จากข้อมูลที่ได้ศึกษาจากชุมชน รวมทั้งร่วมพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์และสื่อการนำเสนอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

สื่อการเรียนรู้ทุกประเภทได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมในแต่ละขั้นของ L-C-S MODEL กล่าวคือ สื่อในขั้น Local Inquiry (L) มุ่งสนับสนุนการศึกษาค้นคว้า และการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้จริง สื่อในขั้น Creative Communication (C) มุ่งส่งเสริมการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านการเล่าเรื่องอย่างสร้างสรรค์ และสื่อในขั้น Soft Power & Share (S) มุ่งพัฒนาทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการเป็น “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ที่สามารถเผยแพร่ประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ของชุมชนได้อย่างถูกต้องและน่าสนใจ

ภายหลังการนำเสนอไปใช้ ครูได้ดำเนินการประเมินคุณภาพของสื่อโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าสนใจ ความเหมาะสม ความสะดวกในการใช้งาน และประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อ ผ่านแบบประเมินความพึงพอใจ การสัมภาษณ์ และกิจกรรมสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) ควบคู่กับการรับข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร คณะครู และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และประสิทธิผลของสื่อในการสนับสนุนการเรียนรู้

ผลการประเมินถูกนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอ ความสวยงาม ความเหมาะสมของภาษา ความสะดวกในการใช้งาน และการเพิ่มสื่อดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงได้ผ่าน QR Code เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทบทวนความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา รวมทั้งพัฒนาชุดสื่อให้สามารถประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่นได้ ส่งผลให้สื่อการเรียนรู้มีคุณภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตาม L-C-S MODEL ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการดำเนินงานสะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนมีความสามารถในการพัฒนาสื่อนวัตกรรมที่เชื่อมโยงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์กับบริบทของชุมชนได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของโรงเรียนบ้านหนองยางโคลอย่างเป็นรูปธรรม

8. การวัดและประเมินผล

ครูผู้สอนมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Assessment for Learning : AfL) ควบคู่กับการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AoL) และการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อให้การวัดและประเมินผลสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ครูได้วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ และเป้าหมายของนวัตกรรม ก่อนออกแบบแผนการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมในแต่ละชั้นของ L-C-S MODEL และกระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน โดยกำหนดการประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน พร้อมทั้งเลือกใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้ครอบคลุมการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในทุกมิติ ทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) คุณลักษณะ (Attributes) และการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง

ครูได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลตามหลักวิชาการ ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ แบบประเมินการทำงานกลุ่ม แบบประเมินทักษะการสื่อสาร แบบประเมินการปฏิบัติหน้าที่ “มีคฤเทศก์ตัวจิ๋ว” แบบประเมินชิ้นงาน “เรื่องเล่ามีชีวิต” แบบสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ทั้งนี้ เครื่องมือทุกฉบับได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง เพื่อให้มีความเหมาะสมและเชื่อถือได้

การวัดและประเมินผลดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการเรียนรู้ โดยการใช้การประเมินจากการปฏิบัติจริง (Performance Assessment) การประเมินชิ้นงาน (Product Assessment) การสังเกตพฤติกรรมการสัมภาษณ์ การนำเสนอผลงาน และการประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ควบคู่กับการใช้เกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ส่งผลให้การประเมินมีความโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถสะท้อนระดับการพัฒนาของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

ครูได้นำผลการวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์เป็นรายบุคคลและรายห้องเรียน เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมเสริมสำหรับผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมศักยภาพสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถสูง รวมทั้งใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และกิจกรรมในแต่ละชั้นของ L-C-S MODEL ผ่านกระบวนการ PDCA และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ทำให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและตรงตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ ครูได้จัดทำสารสนเทศผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและสื่อสารผลการประเมินแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการรายงานผลการเรียน การประชุมผู้ปกครอง การสะท้อนผลรายบุคคล แฟ้มสะสมผลงาน และการนำเสนอผลงานของผู้เรียนในกิจกรรม “มีคฤเทศก์ตัวจิ๋ว” ทำให้ผู้ปกครองรับทราบพัฒนาการของบุตรหลาน เข้าใจแนวทางการพัฒนา และสามารถร่วมสนับสนุนการเรียนรู้ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการดำเนินงานสะท้อนให้เห็นว่า ครูผู้สอนมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถพัฒนาเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ ใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนสร้างระบบการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนที่เชื่อมโยงความ

ร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ตาม L-C-S MODEL มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของนวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม

3.3 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

9. ผู้เรียนมีผลการพัฒนาที่เกิดจากการใช้นวัตกรรม

ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะ และเจตคติที่พึงประสงค์ โดยมีพัฒนาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนวัตกรรมและเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้ฐานชุมชน (Community-Based Learning) และกระบวนการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน จนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองยางโคลได้อย่างถูกต้อง และลึกซึ้ง

ด้านองค์ความรู้ ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชน สถานที่สำคัญ บุคคลสำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และงานแกะสลักไม้ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน สามารถใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ในการสืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูลจากหลักฐานและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ก่อนนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ของตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถอธิบายเรื่องราวของชุมชนได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผล และเชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะและสมรรถนะ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การสืบค้นข้อมูล การทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และทักษะการสื่อสารผ่านกิจกรรม “เรื่องเล่ามีชีวิต” และการปฏิบัติหน้าที่ “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ผู้เรียนสามารถเรียบเรียงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ถ่ายทอดข้อมูลด้วยภาษาที่เหมาะสม กล้าแสดงออก และนำเสนอเรื่องราวของชุมชนแก่ครู ผู้ปกครอง ผู้มาเยี่ยมชม และบุคคลภายนอกได้อย่างมั่นใจ สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสาร การคิดขั้นสูง การทำงานเป็นทีม และการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อชุมชน

ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในชุมชนของตนเอง เห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความสุขในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ทั้งนี้ จากการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม L-C-S MODEL อยู่ในระดับ มากที่สุด สะท้อนว่านวัตกรรมสามารถสร้างแรงจูงใจและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยสามารถอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนให้แก่สมาชิกในครอบครัว ผู้ปกครอง และผู้มาเยี่ยมชมได้อย่างถูกต้อง สามารถแนะนำแหล่งเรียนรู้สำคัญของชุมชน เล่าเรื่องประวัติความเป็นมา และถ่ายทอดคุณค่าของงานแกะสลักไม้บ้านหนองยาง

โคลนในฐานะทุนทางวัฒนธรรม (Soft Power) ของท้องถิ่น ตลอดจนสามารถใช้ทักษะการสืบค้นข้อมูล การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสารไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้รายวิชาอื่นและการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ภาพการนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่และถ่ายทอดอัตลักษณ์ของชุมชนให้กับคนภายนอก

นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสามารถเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะผ่านการปฏิบัติหน้าที่ “มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว” ในกิจกรรมต้อนรับผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียน การจัดการทัศนศึกษาทางวิชาการ กิจกรรมวันสำคัญ และการนำเสนอผลงาน ในเวทีต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยสามารถถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์ชุมชนได้อย่างมั่นใจ ถูกต้อง และน่าสนใจ ส่งผลให้ผู้เรียนเป็นผู้สื่อสารอัตลักษณ์ของชุมชน และมีบทบาทในการเผยแพร่ทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นสู่สังคม อันเป็นการส่งเสริม Soft Power ตามเป้าหมายของนวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม

ภาพการเผยแพร่นวัตกรรมผ่านทางเพจ Youtube ของโรงเรียน

ผลการดำเนินงานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นวัตกรรม L-C-S MODEL สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะ และเจตคติ พร้อมทั้งสร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถอนุรักษ์ สืบสาน และเผยแพร่ประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ของชุมชนได้อย่างภาคภูมิใจและยั่งยืน

3.4 การขยายผล

10. การขยายผล/การใช้นวัตกรรมการศึกษา

การพัฒนาให้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษา และสามารถขยายผลสู่เครือข่ายทางการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำเอกสารประกอบการใช้นวัตกรรม ประกอบด้วย คู่มือการใช้นวัตกรรม คู่มือการจัดกิจกรรมตาม L-C-S MODEL แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดสื่อการเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผล ตลอดจนแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้ครูสามารถศึกษาและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ

ในระดับสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองยางไคลได้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์นวัตกรรมผ่านการประชุม คณะครู การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมนิทรรศการทางวิชาการ และกิจกรรม Open House ของโรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับทราบผลการดำเนินงานของนวัตกรรม นอกจากนี้ โรงเรียนยังส่งเสริมให้ครูนำแนวคิดของ L-C-S MODEL ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาอื่นและระดับชั้นอื่นที่มีบริบทใกล้เคียง เพื่อขยายผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนและสร้างการเรียนรู้ฐานชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ในระดับเครือข่ายสถานศึกษา นวัตกรรมได้รับการเผยแพร่ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) การนำเสนอผลงานทางวิชาการ การศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับครูในกลุ่มโรงเรียนและเครือข่ายทางการศึกษา ทำให้ครูจากสถานศึกษาอื่นสามารถศึกษาแนวคิด กระบวนการ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ L-C-S MODEL เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และการพัฒนานวัตกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษา

ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับจังหวัด โรงเรียนได้เผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านการนำเสนอผลงานในเวทีทางวิชาการ การประชุมสัมมนา การประกวดและคัดเลือกผลงานนวัตกรรม การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยงานต้นสังกัดและเครือข่ายทางการศึกษา ส่งผลให้นวัตกรรมเป็นที่รู้จักในวงกว้าง และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เชิงรุกฐานชุมชนที่สามารถประยุกต์ใช้ได้กับสถานศึกษาอื่น

ภาพเกียรติบัตรรางวัลครูผู้สอนที่มีนวัตกรรมหรือการปฏิบัติที่ดี การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ (1 School 1 Best) ระดับดีเยี่ยม ประเภทสถานศึกษาขนาดเล็ก

ภาพเกียรติบัตรผลงานการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก
“The Best Teacher Award” ระดับดีมาก ปีงบประมาณ พ.ศ.2569

อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และขยายผลนวัตกรรมในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ซึ่งครูผู้พัฒนานวัตกรรมได้ประยุกต์ใช้แนวคิดและกระบวนการของ L-C-S MODEL ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียน จนเกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่สะท้อนผ่านผลงานของนักเรียนและการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนได้รับการคัดเลือกเป็น สถานศึกษาที่ผ่านการพิจารณาผลงานตาม ข้อคิดเห็นสถานักเรียน ระดับประเทศ ประจำปี 2567 ในกิจกรรม "TSC The Best History : สืบสาน สร้างสรรค์ แบ่งปันอดีต" ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ความสำเร็จดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง คุณภาพของการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้พัฒนานวัตกรรมได้ออกแบบและขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ จนสามารถยกระดับศักยภาพของผู้เรียนในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น การสื่อสารเรื่องราวของชุมชน และการส่งเสริม Soft Power ผ่านบทบาท "มัคคุเทศก์ตัวจิ๋ว" ได้อย่างเป็นรูปธรรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง ตามมาตรฐานการเรียนรู้และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพมหานคร: พรินทวานกราฟฟิค.

ทิตนา แคมมณี. (2566). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2565). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สมศ.

โรงเรียนบ้านหนองยางโคล. (2568). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองยางโคล*. ลำพูน: โรงเรียนบ้านหนองยางโคล.

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและประวัติชุมชนบ้านหนองยางโคล ตำบลทาทุ่งหลวง อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน จากการสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชน ผู้นำชุมชน และวัดทาหนองยางโคล (พ.ศ. 2568–2569).

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

การต่อยอดพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้
ภายใต้โครงการ Innovation For Thai Education (IFTE)
นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ประเภท ครูผู้สอน

